

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۶/۳/۲۲		تعداد صفحه: ۴	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۶				مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir			
ردیف	سؤالات						نمره
۱	کدام یک از گزینه های زیر با واژه « جوانی » هم وزن است؟						۰/۲۵
	الف) شایسته	ب) انتظار	ج) مدارا	د) دانشگاه			
۲	توضیح زیر مربوط به کدام قالب شعری است؟						۰/۲۵
	« شعری است که از رشته های گوناگون پدید می آید. قافیه رشته ها متفاوت است و در هر رشته، همه مصراع ها به جز مصراع آخر، هم قافیه اند.»						
۳	رایج ترین قالب شعری نزد روستائیان با ذوق و خوش لهجه ..... است.						۰/۲۵
	الف) رباعی	ب) مستزاد	ج) قطعه	د) دوبیتی			
۴	عمده ترین درون مایه های شعر نیمایی عشق ، ..... و اجتماع است.						۰/۲۵
۵	در بیت «ایام گل چو عمر به رفتن شتاب کرد ساقی به دور باده ی گلگون شتاب کن»						۰/۱۵
	الف) ویژگی مشترک مشبه و مشبه به را مشخص کنید. ب) مهم ترین پایه تشبیه را بیابید.						
۶	در بیت زیر « تشبیه بلیغ » را بیابید و نوع آن را مشخص کنید.						۰/۱۵
	« هیچ شک نیست که روزی اثری خواهد کرد تیر آهی که به وقت سحر انداخته ایم»						
۷	در بیت زیر هر یک از واژگان مشخص شده استعاره از چیست؟						۰/۷۵
	« چو تنها ماند ماه سرو بالا فشانند از نرگسان لؤلؤ لالا»						
۸	در کدام یک از ابیات زیر « استعاره مصرّحه » و در کدام یک « استعاره مکنیه » به کار رفته است؟						۰/۱۵
	الف) بتی دارم که گرد گل زسنبل سایه بان دارد	بهار عارضش خطی به خون ارغوان دارد					
	ب) هرکو نکاشت مهر و زخوبی گلی نچید	در رهگذار باد نهبان لاله بود					
۹	استعاره مکنیه را در بیت زیر مشخص کنید و نوع آن را بنویسید.						۰/۱۵
	« گل بخندید و باغ شد پدرام ای خوشا این جهان بدین هنگام »						
	«ادامه سؤالات در صفحه دوم»						

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۶ / ۳ / ۲۲		تعداد صفحه: ۴	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۶		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir					
ردیف	سؤالات						نمره
۱۰	در بیت زیر، کدام واژه در معنی مجازی به کار رفته است؟ « هرگز وجود حاضر غایب شنیده ای من در میان جمع و دلم جای دیگر است »						۰/۲۵
۱۱	در بیت « جهان انجمن شد بر تخت اوی الف) واژه مشخص شده، مجاز از چیست؟ ب) علاقه آن را بنویسید. فرو مانده از فرّه و بخت اوی »						۰/۵
۱۲	در بیت زیر مفهوم کنایی قسمت مشخص شده را بنویسید. « دو چیز طیره عقل است: دم فرو بستن به وقت گفتن و گفتن به وقت خاموشی »						۰/۵
۱۳	با توجه به بیت زیر کدام گزینه درست و کدام نادرست است؟ « به زابل نشسته است و گشته است مست الف) تکرار صامت «س» در بیت به عنوان یک عامل ایجاد کننده موسیقی مورد توجه است. ب) موسیقی برخاسته از واج آرایبی مصوت ها محسوس تر است. نگیرد کس از مست چیزی به دست »						۰/۵
۱۴	در ابیات زیر کدام واژه ها آرایه تکرار را ایجاد کرده است؟ الف) چه نماز باشد آن را که تو در خیال باشی ب) گل و گلزار خوش آید کسی را تو صنم نمی گذاری که مرا نماز باشد که گلزار و گلستانش تو باشی						۰/۵
۱۵	در عبارات زیر سجع ها را بیابید و نوع هر سجع را بنویسید. الف) ما به او محتاج بودیم او به ما مشتاق بود. ب) فلان عزم کرده است و نیت جزم ، که بقیت عمر معتکف نشیند.						۱/۵
۱۶	با ذکر دلیل نشان دهید در کدام بیت آرایه موازنه و در کدام بیت آرایه ترصیع به کار رفته است. الف) خوشا دردی که درمانش تو باشی ب) این لطایف کز لب لعل تو من گفتم که گفت؟ خوشا راهی که پایانش تو باشی وین تطاول کز سر زلف تو من دیدم که دید؟						۱/۵
«ادامه سؤالات در صفحه سوم»							

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۶/۳/۲۲		تعداد صفحه: ۴	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۶		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir					
ردیف	سؤالات						نمره
۱۷	در هر یک از ابیات زیر جناس‌ها را بیابید و نوع هریک را مشخص کنید.						۲
	الف) عالم از شور و شر عشق خبر هیچ نداشت	فتنه انگیز جهان نرگس جادوی تو بود					
	ب) خوشا نماز و نیاز کسی که از سر درد	به آب دیده و خون جگر طهارت کرد					
	ج) با زمانی دیگر انداز، ای که پندم می دهی	کاین زمانم گوش برچنگ است و دل در چنگ نیست					
	د) باید به مژگان رفت گرد از طور سینین	باید به سینه رفت زین جا تا فلسطین					
۱۸	با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید.						۱
	« ای دلیل دل گم گشته ، خدا را مددی که غریب از نبرد ره، به دلالت برود »						
	الف) کلمات هم ریشه در بیت بالا کدامند؟						
	ب) در بدیع استفاده از واژگان هم ریشه را چه می نامند؟						
	ج) صامت های مشترک آن را بنویسید.						
۱۹	در بیت زیر آرایه مراعات نظیر را مشخص کنید.						۰/۵
	« هر که مزروع خود بخورد به خوید وقت خرمنش خوشه باید چید »						
۲۰	دانسته تاریخی خود را در باره بیت زیر بنویسید؟ این شیوه کاربردی کدام آرایه را پدید آورده است؟						۰/۷۵
	« بیستون بر سر راه است مباد از شیرین خبری گفته و غمگین دل فرهاد کنید »						
۲۱	در نمونه های زیر آرایه تضمین را بیابید و مورد تضمین شده را تعیین کنید.						۱
	الف) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم	کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی					
	ب) گفت: غالب اشعار سعدی در این زمین به پارسی است. اگر بگویی به فهم نزدیک تر باشد. کَلِمَ النَّاسِ عَلٰی قَدْرِ عَقُولِهِمْ						
۲۲	در بیت زیر آرایه تضاد را بیابید.						۰/۵
	« کس ز آغاز و ز انجام جهان آگه نیست اول و آخر این کهنه کتاب افتاده است »						
۲۳	در بیت « بوی دهن تو از چمن می شنوم الف) آرایه حس آمیزی را در مصرع اول بیابید؟ ب) دلیل به وجود آمدن این آرایه را بنویسید.						۰/۷۵
	رنگ تو زلاله و سمن می شنوم»						
۲۴	در بیت زیر آرایه تناقض را بیابید و دلیل خود را توضیح دهید.						۰/۷۵
	« فلک در خاک می غلتید از شرم سر افزای اگر می دید معراج زها افتادن ما را »						
	« ادامه سؤالات در صفحه چهارم »						

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی	رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه								
نام و نام خانوادگی:	سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۶/۳/۲۲	تعداد صفحه: ۴								
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۶		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir									
ردیف	سؤالات										
نمره											
۲۵	در هر یک از ابیات گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است؟ (توجه: در گروه «ب» یک مورد اضافی است.)										
۰/۷۵	<table border="1"> <thead> <tr> <th>گروه «الف»</th> <th>گروه «ب»</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(۱) بیابانی آمدش ناگاه پیش</td> <td>ز تابیدن مهر پهناش بیش</td> </tr> <tr> <td>(۲) نوح و موسی را نه دریا یار شد</td> <td>نه بر اعداشان به کین قهار شد</td> </tr> <tr> <td>(۳) از عفو وخشم تو دو نمونه است، روز و شب</td> <td>وز مهر و کین تو دو نمونه است شهد و سم</td> </tr> </tbody> </table>			گروه «الف»	گروه «ب»	(۱) بیابانی آمدش ناگاه پیش	ز تابیدن مهر پهناش بیش	(۲) نوح و موسی را نه دریا یار شد	نه بر اعداشان به کین قهار شد	(۳) از عفو وخشم تو دو نمونه است، روز و شب	وز مهر و کین تو دو نمونه است شهد و سم
گروه «الف»	گروه «ب»										
(۱) بیابانی آمدش ناگاه پیش	ز تابیدن مهر پهناش بیش										
(۲) نوح و موسی را نه دریا یار شد	نه بر اعداشان به کین قهار شد										
(۳) از عفو وخشم تو دو نمونه است، روز و شب	وز مهر و کین تو دو نمونه است شهد و سم										
۲۶	در بیت «بی مهر زخت، روز مرا نور نمانده است الف) در کدام واژه ایهام به کار رفته است؟ ب) معانی مختلف آن را بنویسید.										
۰/۷۵	وز عمر مرا جز شب دیجور نمانده است										
۲۷	در بیت «گر هزار است بلبل این باغ الف) در کدام واژه آرایه ایهام تناسب به کار رفته است؟ ب) واژه مورد نظر با کدام کلمات تناسب برقرار کرده است؟										
۰/۷۵	همه را نغمه و ترانه یکی است										
۲۸	در بیت «به لطف خال و خط از عارفان ربودی دل الف) نوع لفظ و نشر به کار رفته را بنویسید. ب) لفظ دوم را بیابید.										
۰/۱۵	لطیفه های عجب زیر دام و دانه توست»										
۲۹	با توجه به ابیات «هنگام سپیده دم خروس سحری الف) شاعر دلیل خواندن خروس را در هنگام سحر، چه می داند؟ ب) این هنر شاعرانه، سبب پیدایش کدام آرایه ادبی شده است؟										
۰/۱۵	دانی زچه رو همی کند نوحه گری از عمر شبی گذشت و تو بی خبری»										
۳۰	در بیت زیر شاعر علت «باریدن عرق به جای باران از ابر» را چه می داند؟ «باران همه بر جای عرق می چکد از ابر پیداست که از روی لطیف تو حیا کرد»										
۰/۱۵											
۲۰	«موفق باشید»										

باسمه تعالی

ساعت شروع : ۸ صبح		رشته : ادبیات و علوم انسانی		راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : آرایه‌های ادبی	
تاریخ امتحان ۱۳۹۶ / ۳ / ۲۲		سال سوم آموزش متوسطه			
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۶			
نمره	راهنمای تصحیح				ردیف
۰/۲۵	گزینه (ج) مدارا (۰/۲۵) صفحه ۱۲				۱
۰/۲۵	مسقط (۰/۲۵) صفحه ۳۲				۲
۰/۲۵	گزینه (د) دو بینی (۰/۲۵) صفحه ۳۹				۳
۰/۲۵	سیاست (۰/۲۵) صفحه ۴۶				۴
۰/۵	الف) شتاب کردن (۰/۲۵) ب) عمر (مشبه به) (۰/۲۵) صفحه ۵۶				۵
۰/۵	تیر آهی (۰/۲۵) بلیغ اضافی (۰/۲۵) صفحه ۶۰				۶
۰/۷۵	ماه سرو بالا استعاره مصرّحه از یار (۰/۲۵) نرگسان استعاره از چشم (۰/۲۵) لؤلؤ استعاره از اشک (۰/۲۵) صفحه ۶۶				۷
۰/۵	الف) مصرّحه (۰/۲۵) ب) مکنیه (۰/۲۵) صفحات ۶۱-۷۲				۸
۰/۵	گل بخندید یا (باغ شد پدرام) (۰/۲۵) تشخیص (۰/۲۵) صفحه ۷۲				۹
۰/۲۵	دل (۰/۲۵) صفحه ۷۸				۱۰
۰/۵	الف) مردم (۰/۲۵) ب) علاقه محلیه یا کلیه (۰/۲۵) صفحه ۸۳				۱۱
۰/۵	سکوت کردن (۰/۵) صفحه ۸۴				۱۲
۰/۵	الف) درست (۰/۲۵) ب) نادرست (۰/۲۵) صفحه ۹۴				۱۳
۰/۵	الف) نماز (۰/۲۵) ب) گلزار (۰/۲۵) صفحه ۹۸				۱۴
۱/۵	الف) محتاج (۰/۲۵) مشتاق (۰/۲۵) سجع متوازن (۰/۲۵) صفحه ۱۰۳ ب) عزم (۰/۲۵) جزم (۰/۲۵) سجع متوازی (۰/۲۵) صفحه ۱۰۱				۱۵
۱/۵	الف) ترصیع (۰/۲۵) به دلیل تقابل سجع های متوازی (۰/۵) صفحه ۱۰۴ ب) موازنه (۰/۲۵) به دلیل تقابل سجع های متوازن (۰/۵) صفحه ۱۰۴				۱۶
۲	الف) شور / شر (۰/۲۵) جناس ناقص افزایشی (۰/۲۵) صفحه ۱۱۸ ب) نماز / نیاز (۰/۲۵) جناس ناقص اختلافی (۰/۲۵) صفحه ۱۱۰ ج) چنگ / چنگ (۰/۲۵) جناس تام (۰/۲۵) صفحه ۱۱۲ د) رُفت / رُفت (۰/۲۵) جناس ناقص حرکتی (۰/۲۵) صفحه ۱۱۳				۱۷
«ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم»					

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : آرایه‌های ادبی		رشته : ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع : ۸ صبح	
سال سوم آموزش متوسطه			تاریخ امتحان ۱۳۹۶ / ۳ / ۲۲		
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۶			مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		
ردیف	راهنمای تصحیح				
نمره					
۱۸	الف) دلیل (۰/۲۵) دلالت (۰/۲۵) ب) اشتقاق (۰/۲۵) ج) «د.ل.ل» (۰/۲۵) صفحه ۱۲۳				
۱۹	«مزروع، خوید، خرمن، خوشه وچید» «ذکر دو مورد کافی است.» (۰/۵) صفحه ۱۲۶				
۲۰	« اشاره به داستان خسرو و شیرین و عشق و دل دادگی فرهاد به شیرین » (۰/۵) (یا هر توضیح مشابه دیگر) «تلمیح» (۰/۲۵) صفحه ۱۲۸.				
۲۱	الف) تضمین از شعر رودکی (۰/۲۵) « بوی جوی مولیان آید همی » (۰/۲۵) صفحه ۱۳۴ ب) «كَلِمِ النَّاسِ عَلَى قَدْرِ عَقُولِهِمْ» (۰/۲۵) « تضمین از حدیث پیامبر » (۰/۲۵) صفحه ۱۳۴				
۲۲	بین واژه های « آغاز/انجام یا اول/آخر» تضاد وجود دارد (ذکر یک مورد کافی است.) (۰/۵) صفحه ۱۳۶				
۲۳	الف) بو و شنیدن (۰/۲۵) ب) به دلیل آمیخته شدن یا ترکیب شدن حس بویایی و شنوایی (۰/۵) صفحه ۱۴۳				
۲۴	معراج زیا افتادن (۰/۲۵) کسی که به معراج می رسد، نمی تواند از پا افتاده باشد. (یا هر توضیح مشابه دیگر) (۰/۵) صفحه ۱۴۲				
۲۵	۱) اغراق (۰/۲۵) صفحه ۱۵۷ ۲) تلمیح (۰/۲۵) صفحه ۱۲۸ ۳) لفا و نشر (۰/۲۵) صفحه ۱۵۶				
۲۶	الف) مهر (۰/۲۵) ب) معانی مختلف: ۱- عشق و محبت (۰/۲۵) ۲- خورشید (۰/۲۵) صفحه ۱۴۷				
۲۷	الف) هزار (۰/۲۵) ب) بلبل، نغمه، ترانه « ذکر دو مورد کافی است » (۰/۵) صفحه ۱۵۲				
۲۸	الف) لفا و نشر مشوش (۰/۲۵) ب) خط (۰/۲۵) صفحه ۱۵۶				
۲۹	الف) از عمر ما روزی دیگر گذشته و ما هم چنان در بی خبری مانده ایم (۰/۲۵) ب) حسن تعلیل (۰/۲۵) صفحه ۱۶۲				
۳۰	شرم و حیایی که از روی معشوق «گل» دارد (۰/۵) صفحه ۱۶۲				
۲۰	«همکار محترم خدا قوت»				